

MEDLEMS KONTAKT

NR. 4/2018

GOD JUL OG GODT NYTT ÅR

**66% AV HVA?
MÅLØYRAIDET**

GEIR ANDA

Leder

ARNE SVILOSEN har teologisk embetseksamen, pastoralklinisk utdanning, samt utdanning i familierapi administrasjon og ledelse.

Til ettertanke

Året 2018 ebber ut

Innhold

- 2 Leder
- 3 Til ettertanke
- 4 Julehilsen til Forsvarets seniorforbund
- 6 Den «berømte» sekstiseksprosenten, men 66% av hva?
- 11 Tur til Mallorca
- 12 Måløy-raidet
- 19 Landsmøtet 2019
- 20 Sykkel VM
- 22 Krav til statsbudsjettet for 2020
- 24 Landsstyremøte nummer 4 i 2018

Forbundets krav til statsbudsjettet 2020 er presentert regjeringen ved arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie. Se kravene lenger ut i bladet. Vi holder fast ved de viktige sakene som forbundet har vedtatt og som er nedfelt i vårt Eldrepolitiske dokument. Mange organisasjoner fremmer krav til statsbudsjettet. Sommert i kroner ligger kostnadene i kravene langt over den totale budsjetttramme. Derfor blir det som alltid en prioritering fra Regjeringen sin side av hvilke krav som innfris.

I forslag til statsbudsjett 2019 er heldigvis noen av våre krav, eller deler av kravet innfridd. Dette er jeg glad for, og det viser at vi får gjennomslag for våre krav, og at våre synspunkter har verdi. Det skal samtidig legges til at dette er et møysommelig arbeid. Det må arbeides over år med de samme kravene for å oppnå resultater. Jeg er overbevist om at det forbundet gjør ved å følge rød tråd gjennom sin argumentasjon flere år på rad gir resultater.

Motstandsmannen og sabotøren Joachim Rønneberg gikk bort i oktober; 99 år gammel. Han var en av de mange unge nordmenn som i 1940 tok et valg for å være med på å kaste okkupasjonsmakten ut av Norge. Han fikk opplæring i Kompani Linge og ledet og deltok i mange operasjoner

i Norge. Den mest kjente som han ledet var Operasjon Gunnerside, Tungtvannsoverasjonen på Rjukan. Etter krigen stod han frem som selve symbolet på motstandsarbeid under krigen. I dette nummeret av Medlemskontakt har vi en beskrivelse av Måløyraidet. Dette henger godt sammen nå når vi tenker på Joachim Rønneberg.

Stabilitet i sikkerhetspolitikken er viktig for oss nordmenn. Slik verden rundt oss ser ut i dag kan vi ikke ta dette for gitt. Vi hører en mindre forsonende dialog, krass ordbruk og trusler om oppsigelser av viktige internasjonale avtaler som regulerer stabilitet og lavspenning. Mange politikere og forskere mener vi går mot en spenning i verden som minner sterkt om den kalde krigen. Øvelse Trident Juncture som nylig er avsluttet var en viktig øvelse og test på samhold og samtrening i NATO. Øvelsen var viktig for å demonstrere kapasiteter, harmonisere komplekse operasjoner, trene og øve sammen med alle NATOs medlemsland. Øvelsen har hatt fokus på mottak av allierte styrker til Norge. I tillegg har Totalforsvarets kapasiteter øvet både sammen med militære styrker og alene. Planverket for krise og krig har blitt gjennomgått. Mye viktig lærdom har kommet ut av denne viktige øvelsen. Norge og NATO har

sendt et signal til omverdenen om at vi står samlet og er beredt til å forsvare medlemmenes territorium.

Forbundet har noen trofaste samarbeidspartnere som avdelingene og forbundet nyter godt av i form av gunstige tilbud og rabatter. Disse har i flere år støttet opp om forbundets aktiviteter, og det er vi som forbund svært takknemlige for.

Forbundet har mange tillitsvalgte over det ganske land som står på for våre medlemmer året rundt. De gjør en formidabel innsats. På vegne av alle medlemmer i forbundet vil jeg takke den enkelte hjerteligst for innsatsen som er lagt ned i år.

Jeg takker også alle våre medlemmer som bidrar til at våre avdelinger er så vitale og oppegående som de er, for innsatsen.

Jeg ønsker alle og enhver en
**RIKTIG GOD JUL
OG ET GODT NYTT ÅR.**

DEN FJERDE KONGEN

Det nærmer seg jul og de fleste av oss har hørt fortellingene som er knyttet til den høytiden. En av dem er beretningen om de vise menn eller de tre konger som fulgte stjernen og kom til barnet i Betlehem med gull, røkelse og myrra. I tradisjonen har de tre fått navnet Kaspar, Melkior og Baltasar.

Det finnes en legende om en fjerde konge – en konge fra et lite land i øst – som også hadde sett stjernen lyse over Betlehem. Han ville også dra sammen med de andre kongene for å hylle barnet.

Siden han var konge i et lite og fattig land, hadde han ikke så mye å ta med seg som de andre kongene. Men han tok med seg det han hadde - litt lintøy, en pels, noe gullstøv, litt edelstener og en krukke honning som han ville gi til barnet i Betlehem. Og så la han i vei på sin hest ledet av stjernen.

Første natten overnattet han i en låve. Der hørte han barneskrik. En ung tigger-kvinne hadde nettopp født sitt barn. Kongen fikk nedfølelse for henne og ga henne lintøy til å svøpe barnet i og litt gull til å betale herberget med.

Neste dag møtte han noen slaver som svettet under hard kommando av herren. Kongen gikk til herren og betalte slavene fri med gull. Videre på veien til Betlehem møtte kongen noen spedalske som ingen brydde seg om. Da han så deres verkende sår, ga han dem linklær og forbandt sårene deres. Noen dager senere møtte kongen en som var overfalt. Kongen trøstet han og ga han pelsen som han hadde med.

Kongen ble trøtt og satte seg under et tre for å hvile og spise honning. Da kom det en bisverm og han måtte flykte. Så døde hesten hans. Kongen ble landstryker og tigger for nå hadde han gitt fra seg alt han hadde. Etter en stund havnet han ved kysten. Der lå det et skip med galeislaver. En enke kom til skipet med sin sønn. Sønnen skulle om bord på skipet i stedet for faren, som nettopp var død. Da kongen så morens fortvilelse, sa han: Jeg går om bord på galeiskipet i stedet for din sønn. Der ble kongen i 30 år og rodde galei.

Etter tredve år ble han kastet i land helt utslitt. Men fremdeles så han stjernen. En dag dro en folkemengde fra kysten og innover i landet mot Jerusalem og kongen ble med. Da han kom til Jerusalem, gikk han opp på Golgata-høyden. Der falt han på kne ved Jesu kors og sier: ”Jesus, jeg har ingen ting med meg. Det eneste jeg har er hjertet mitt og det vil jeg gi deg”. Så døde kongen.

Legenden har noe viktig å fortelle oss om livet i møte med andre mennesker og hva vi har å gi til den Gud som ble menneske.

Forsidefoto: Taral Jansen

Dette produktet er trykt etter svært strenge miljøkrav og er Svanemerket. CO2-nøytralt og 100 prosent resirkulerbart.

Grafisk produksjon: 07 Media as www.07.no

Medlemskontakt utgis av Forsvarets seniorforbund Postboks 1550 Sentrum 0015 Oslo

Ansvarlig redaktør:
Geir Anda

Opplag: 5.500

Adresser og telefonnummer:
Leder Geir Anda
tlf: 23 09 33 56/452 69 331
e-mail: geir@fsforb.no

Nestleder Per Anders Volden
tlf: 23 09 39 19/483 58 035
e-mail: pavo@fsforb.no

Forb. sekretær Iren Isfeldt
tlf: 23 09 32 33/926 03 257
e-mail: iren@fsforb.no

Org. sekretær Tom Schrøder
tlf: 23 09 38 62/480 75 688
e-mail: tsc@fsforb.no

Kasserer Svein R. Haugen
tlf: 23 09 32 62/930 85 902
e-mail: svein@fsforb.no

Redaksjonen avsluttet 28.11-2018

Stofffrist nr 1/19 er 11.3-2019

Design: John Rønning

Julehilsen til Forsvarets seniorforbund

Forsvaret er i endring. Flere nye materiellsystemer er under innfasing, og vi er i gang med anskaffelsen av ytterligere systemer. Spesialistkorpset er godt i gang, og ny utdanningsordning kom på plass i år. De første kadettene begynte på krigsskolene med ny ordning i høst. Søkertallene var gode, og jeg er overbevist om at vi vil få svært dyktige offiserer også i fremtiden.

De store endringene ble vedtatt med innværende langtidsplan. Vi er allerede så vidt i gang med arbeidet med neste langtidsplan, og har som mål at denne skal legges frem for Stortinget våren 2020. Før regjeringen gir føringer og rammer for arbeidet vil jeg bruke tiden til en systematisk gjennomgang av utviklingstrekk og endringer. FFI er bedt om å gi et forskningsbasert innspill til dette arbeidet. Når regjeringen har lagt rammene for arbeidet med ny langtidsplan, vil Forsvarssjefen få i oppdrag å utarbeide fagmilitære råd. En forutsetning for neste langtidsplan er at vi fortsetter økningen av forsvarsbudsjettene, slik vi har gjort siden 2014. Vi står fast ved at vi skal fortsette å bevege oss i retning av å bruke to prosent av BNP til forsvarsmål innen 2024.

Russlands invasjon i Georgia i 2008 og Ukraina i 2014 viste at vår store nabo i øst er villig til å bruke militær makt i Europa. Det er en ny normalsituasjon – også i nord. Russland er en selvhevdende nabo, med stormaktambisjoner og atomvåpen, utenfor det vestlige sikkerhetsfellesskapet.

Vi anser ikke Russland som en direkte militær trussel mot Norge i dag. Likevel er Russland dimensjonerende for vår forsvars- og sikkerhetspolitikk.

En sikkerhetspolitikk som hviler på to pilarer:

Et troverdig nasjonalt forsvar og medlemskap i verdens mest vellykkede forsvarsallianse, NATO.

Vi har gjort svært mye for å gjøre Forsvaret mer relevant og troverdig. Vi har også lyktes med å få NATO til å rette oppmerksomheten mot nordområdene igjen. Det kulminerte med den største øvelsen i Norge siden den kalde krigen.

I høst har flere enn 50.000 allierte soldater, 150 fly, 65 krigsskip og opp mot 10.000 kjøretøyer øvet i Norge. Øvelse Trident Juncture omfattet fire fylker, og en lang rekke sivile aktører utenfor vår sektor, offentlige så vel som private. Vi har fått øvet store deler av vårt totalforsvar samt evnen til å ta i mot allierte forsterkninger.

Øvelse Trident Juncture 2018 var et meget godt eksempel på solidaritet mellom allierte land og samvirke med partnerlandene Finland og Sverige. Øvelsen demonstrerte at NATO er beredt til å komme medlemslandene til unnsetning i tilfelle krise og krig. Det er derfor vi bruker flere titalls milliarder av felleskapets midler hvert år. Et troverdig forsvar, i en troverdig allianse, er den beste garantien for at vi aldri får bruk for det.

Jeg vil avslutte med å ønske Forsvarets pensjonister en gledelig julehøytid. Vi er heldige i vår sektor som har så mange dyktige, ressurssterke pensjonister. Mange av dere fortsetter i andre karrierer etter avsluttet tjeneste. Karrierer hvor dere ikke bare får brukt kompetansen dere har opparbeidet dere gjennom tjenesten i Forsvaret, men karrierer hvor dere tar med dere Forsvarets verdier, og deler av deres kunnskap og entusiasme for denne sektoren.

Takk for året som har vært!

Statsråd Frank Bakke-Jensen

Gode forsvarsvenner

Julen nærmer seg og det er tid for å se seg tilbake og å summere opp noe av det som har skjedd i året som snart er bak oss.

2018 har vært et år preget av den største NATO-øvelsen vi har hatt på norsk jord på svært lenge. Størstedelen av Forsvaret og store deler av Totalforsvaret har vært involvert i å forberede og gjennomføre øvelse Trident Juncture. I skrivende stund gjenstår det en viktig del – retur og avslutning. De siste av våre allierte som har deltatt på øvelsen, forlater ikke Norge før romjulen.

For Forsvaret har Trident Juncture 2018 vært en stor suksess. Vi har vist at vi kan håndtere mottak av store mengder allierte styrker og gi dem den støtten de trenger. Samtidig har våre egne avdelinger utført skarp styrkebeskyttelse og fått viktig øving og trening sammen med våre allierte.

Oppmerksomheten øvelsen har fått har vært nærmest overveldende, både i media og ikke minst hos befolkningen i de områdene hvor øvelsen har vært mest synlig. Tilbakemeldinger fra mine kolleger i NATO om hvordan de har blitt tatt imot i de lokalsamfunnene rundt omkring hvor de har ferdes, har vært rørende.

8. november kolliderte KNM Helge Ingstad med et tankskip rett utenfor Stureterminalen

nord av Bergen. Som dere sikkert har sett, var skadene på fartøyet meget store. Vi var nok heldig som ikke fikk mer alvorlige skader på vårt personell. I skrivende stund er målet å berge - reparere og deretter sette fregatten i drift igjen.

Året som har gått har ikke bare handlet om Trident Juncture. Forsvaret utfører hver dag viktige oppgaver i nasjonale - og internasjonale operasjoner. Som forsvarssjef er det svært gledelig å motta så gode skussmål som vårt personell får for innsatsen sin - om det er i Midtøsten, Afrika eller Afghanistan.

Avslutningsvis ønsker jeg å takke Forsvarets seniorforbund for den gode jobben dere gjør for våre pensjonister.

Jeg ønsker dere alle en god og fredfull jul.

*Haakon Bruun-Hanssen
Admiral
Forsvarssjef*

Den «berømte» sektiseksprosenten, men 66% av hva?

Statens pensjonskasse arrangerer syv årlige seniorkurs for Forsvaret. Målgruppen for disse kursene er forsvarsansatte som nærmer seg pensjonsalder. På kursene gjennomgås en rekke tema som for mange er delvis

Av Stine Børset.

eller helt ukjente i pensjonsuniverset. Det er imidlertid en ting kursdeltakere nesten alltid kjenner til på forhånd, og det er den «berømte» sektiseksprosenten. Derimot er det ikke tilsvarende mange som vet hvordan man kommer frem til en sektiseksprosent-pensjon, og misforståelsene er mange.

66%

En vanlig misforståelse

Selv om mange er klar over at de skal ha sektiseksprosent i pensjon, er det ikke like mange som vet hvordan dette fungerer i praksis. En vanlig misforståelse er at SPK-medlemmer får sektiseksprosent av siste lønning i pensjon. Dette stemmer i utgangspunktet ikke.

Sektiseksprosenten er et såkalt garantert bruttopensjonsnivå til SPK sine medlemmer født i 1953 eller tidligere, samt medlemmer født i 1954-1958 som fikk videreført garantien etter pensjonsreformen. Utgangspunktet for beregningen av garantinivået avgjør hvor mye man får 66% av i pensjon fra 67 år. Samme utgangspunkt brukes når

SPK skal beregne en særalderpensjon for forsvarsansatte med eksempelvis aldersgrense 60 eller 65 år.

For å regne ut en sektiseksprosent pensjon tas det utgangspunkt i hver enkeltes Pensjonsgrunnlag. Pensjonsgrunnlaget er ikke nødvendigvis det samme som siste lønning før pensjonering. Korrekt betegnelse er derfor å si at man får sektiseksprosent av pensjonsgrunnlaget, ikke sektiseksprosent av lønn.

Hva er pensjonsgrunnlaget?

Pensjonsgrunnlaget til SPK-medlemmer regnes ut når et medlem skal pensjonere seg, og baserer seg i hovedsak på tre elementer:

- 1) Sluttlønn,
- 2) Pensjonsgivende tillegg
- 3) Gjennomsnittlig deltid

Pensjonsgrunnlag

Sluttlønn i 100% stilling

Pensjonsgivende tillegg

Gjennomsnittlig deltid

Sluttlønn + pensjonsgivende tillegg:

- Med sluttlønn i 100% stilling menes lønnen du har på pensjoneringstidspunktet. Dersom du jobber deltid, vil lønnen bli omregnet til tilsvarende lønntrekknivå i en full stilling.

- Dersom du har pensjonsgivende tillegg ved siden av grunnlønn vil disse regnes med.
- Har du hatt tidligere perioder i karrieren med høyere lønn enn på pensjoneringstidspunktet, regnes dette med i grunnlaget hvis krav til lengde/tidspunkt for perioden, tilleggs- og stillingstype er oppfylt.
- Maks grunnlag er 12 G som i dag tilsvarer 1 162 596 kroner. Dersom du har/har hatt lønn høyere enn 12 G, vil overstigende beløp ikke gi uttelling på pensjonen.

Gjennomsnittlig deltid:

- Med gjennomsnittlig deltid menes din gjennomsnittlige stillingsstørrelse i perioden du har vært medlem i offentlig tjenestepensjonsordning. Denne brukes for å beregne endelig pensjonsgrunnlag.

FOTO: ANETTE ASK

- Har du mer enn 30 år som medlem i SPK eller annen offentlig tjenestepensjonsordning, benyttes kun de 30 beste årene i beregningen, hva gjelder stillingsstørrelse.

Tre eksempler

Med utgangspunkt i beskrevet formel for utregning av et pensjonsgrunnlag, kan man ha ulike grunnlag, selv om sluttlønn er den samme kolleger imellom.

Eksempel 1:

Når pensjonsgrunnlaget blir det samme som lønn

Medlem har jobbet 30 år totalt i 100% stilling, ingen tidligere perioder med høyere inntekt, siste lønn før pensjonering 520.000.
 $520.000 \text{ kr} \times 100\%$
 gjennomsnittlig stilling = et pensjonsgrunnlag på 520.000

Eksempel 2:

Når pensjonsgrunnlaget blir lavere enn siste lønn

Medlem har jobbet 25 år totalt, de første 11 årene i 80% stilling, de siste

14 årene i 100% stilling. Siste lønn før pensjonering 520.000.
 Gjennomsnittlig stillingsstørrelse:
 $((11/25 \text{ år}) \times 80\% \text{ stilling}) + ((14/25 \text{ år}) \times 100\% \text{ stilling}) = 91,20\%$
 $520.000 \text{ kr} \times 91,20\%$
 gjennomsnittlig stilling = et pensjonsgrunnlag på 474.240.

Eksempel 3:

Når pensjonsgrunnlaget blir høyere enn siste lønn

Medlem har jobbet 38 år totalt ved pensjonering i 2018, i 100% stilling. Siste lønn før pensjonering er 520.000.
 Medlem begynte å jobbe i Forsvaret i 1980, i perioden 2006/2007 var medlem på INTOPS og hadde lønnstrinn 55 pluss tillegg på 19.200 kroner i utenladsperioden. Lønnstrinn 55 + tillegg reguleres til dagens verdi og utgjør pr. d.d. kroner 965.969.
 $((27/30 \text{ år}) \times 965.969 \text{ kr}) + ((3/30 \text{ år}) \times 520.000 \text{ kr}) =$ et pensjonsgrunnlag på 921.372

To personer, ulik pensjon
 Pensjonsgrunnlaget kan bli

det samme som siste lønn før pensjonering, høyere enn siste lønn før pensjonering, eller lavere enn siste lønn før pensjonering. Ved utregning av sekstiseksprosenten vil det alltid tas utgangspunkt i pensjonsgrunnlaget.

På grunn av utregningsmetodikken er det heller ikke fruktbart å sammenlikne seg selv med andre når det kommer til pensjon. To kolleger med samme lønnstrinn ved pensjonering, og tilsvarende lang tjenestetid, kan allikevel få ulik pensjon. Det er mange variabler som spiller inn, når sekstiseks-prosenten skal regnes ut.

Er du usikker på hva din gjennomsnittlige deltid er, eller om tilleggene dine er pensjonsgivende kan du lese mer om pensjonsgrunnlag på SPK.no eller ta kontakt.

DAG AASBØ TRAVEL

Skal dere reise på foreningstur? En gruppereise er en sosial og hyggelig måte å oppleve verden på!

Vi har sendt flere av deres avdelinger på turer i inn- og utland i mange år. Vi kan ordne **ALT** på turen; **transport, overnatting, mat, lokalguide** og **utflukter**. La deg inspirere av de flotte turene på vår hjemmeside, eller ring oss for et eget, skreddersydd program.

“Vi har brukt Dag Aasbø Travel som reiseoperatør i mange år og vært veldig fornøyd med opplegg, reiseledere og guider. De er meget samarbeidsvillige, profesjonelle og kan anbefales til alle våre avdelinger i Forbundet”

-reisekomiteen i FSF avdeling Horten

NORMANDIE - EN HISTORISK REISE

Bli med på en fantastisk reise gjennom Normandie og områdets historie.

Avreise: 28. april - 6 dager - Pris: 8 790,-

LANGTIDSFERIE NATURSKJØNNE MADEIRA

Dra bort i 3 uker fra februar-kulden. Utfukter og reiseleder inkludert!

Avreise: 11. februar - 23 dager - Pris: 16 990,-

CRUISE STORSLÅTTE ST. PETERSBURG

Cruise fra Stockholm. Vi besøker flere av de gamle storbyene rundt Østersjøen. 2 dager i St.Petersburg

Avreise: 18. mai - 8 dager - Pris: 8 490,-

USA SINE MUSIKALSKE SØRSTATER

New Orleans, Memphis og Nashville - kan det bli bedre? Koselige byer, musikkhistorie uten sidestykke.

Avreise: 25. mars - 12 dager - Pris: 23 390,-

Overnatting, transport, mat, reiseleder, opplevelser & nye reisevenner inkludert!

www.dagaasbo.no - 37 15 70 31

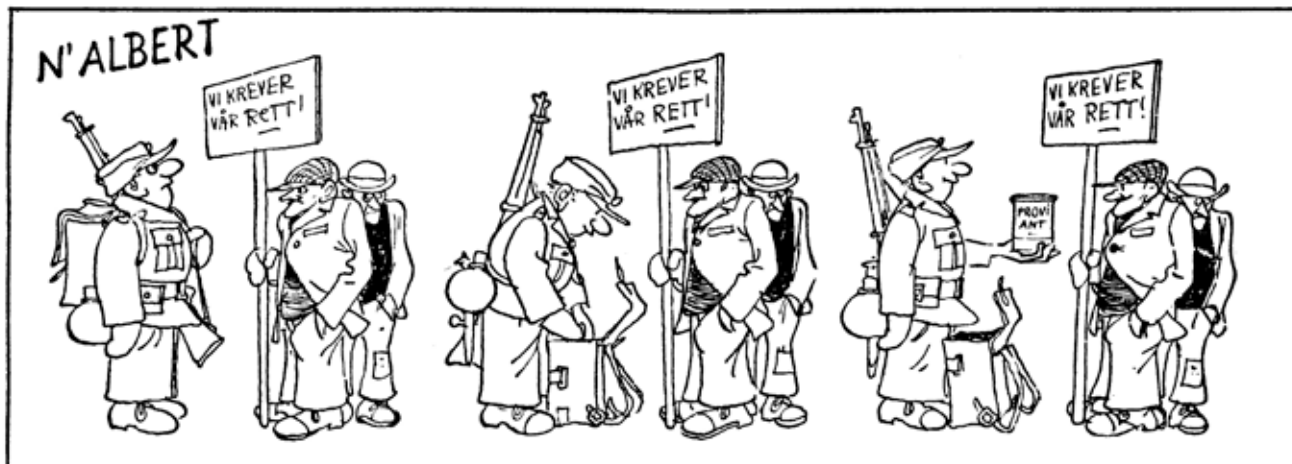
Medlemstreff i FSF Mosjøen

Lørdag 10.nov. hadde avdeling Mosjøen treff på Drevja. Noen gamle kollegaer og medlemmer møttes til sosialt samvær. Det ble servert viltgryte og karamellpudding til dessert. Alt smakte helt toppers. Utover kvelden gikk praten lett med god drikke og mange gode historier. Lederen hadde også laget quis om forsvaret. Medlemmene hadde gode kunnskaper. Jonny Løe fra HV-14 holdt en fin orientering om HV tidligere på kvelden. Kvelden avsluttet rundt 02 00.
Ragnar Olsen, leder FSF Mosjøen

I 2019 kommer Medlemskontakt ut som følger:

Medlemskontakt nr. 1/19 legges ved Forsvarets Forum nr. 2/19 som utkommer 26. april.
Medlemskontakt nr. 2/19 legges ved Forsvarets Forum nr. 3/19 som utkommer 27. juni.
Medlemskontakt nr. 3/19 legges ved Forsvarets Forum nr. 5/19 som utkommer 24. oktober.
Medlemskontakt nr. 4/19 legges ved Forsvarets Forum nr. 6/19 som utkommer 12. desember.

Reisebrev fra FSF avd Rygges

Tur til Mallorca

Det har etter hvert blitt tradisjon i FSF Rygge å arrangere 3 utenlandsturer årlig, vårtur, høsttur og juletur. Juleturen i år gikk til Mallorca. For mange et kjent og kjært reismål fra lang tid tilbake. Nå var tiden kommet for å friske opp gamle minner og for enkelte et nytt og spennende reisemål.

Som vanlig startet reisen for det fleste med bussreise til flyplassen. Denne gangen var utreisen fra Torp. Etter ca 3 timer ankom vi Palma hvor buss ventet for transport vider til vårt hotell.

Hotellet, Fergus Bermudas, lå ca 150m fra stranden i Palmanova, og viste seg å være hva vi ønsket og setter stor pris på, både mht beliggenhet, fasiliteter og service.

Til måltidene var det mye å velge blant. For mange av oss ble det derfor en utfordring, om man skulle tenke på kalorier. Men er man på tur er det kanskje ikke så farlig.

To kvelder hadde vi middag på restaurant i nabolaget. Den ene kvelden var det tilberedt en stor paella i restaurantlokalet, interessant

og fascinerende. Den andre middagen ute fikk vi servert et smakfullt utvalg av stedets retter.

De av oss uten egen erfaring med omgivelsne på Mallorca, ble fasinert av øyas frodighet, landskapet og mangfoldet i arkitektur.

Utflukter hører selvsagt med, så også denne gang. En gikk i strålende sol til Palma by. Her fikk vi først en runde med buss. Deretter en byvandring med guide, hvoretter man fikk litt tid på egenhånd for å shoppe, sitte ned med en lunsj eller forfriskning.

En annen dag var det utflukt til den litt bortgjemte landsbyen Valdemossa som ligger i høyden nord for Palma by. Her fikk vi en fin vandring gjennom noen av stedets trange gater forbi Sant Bartelomeu kirken fra 1300 tallet. Videre var vi innom Rei Sanc palasset som opprinnelig var et kloster fra 1500 tallet. Her hadde bla komponisten Fredric Chopin og den franske forfatterinnen George Sands bodd en kald vinter. For noen var det helt spesielt å komme inn

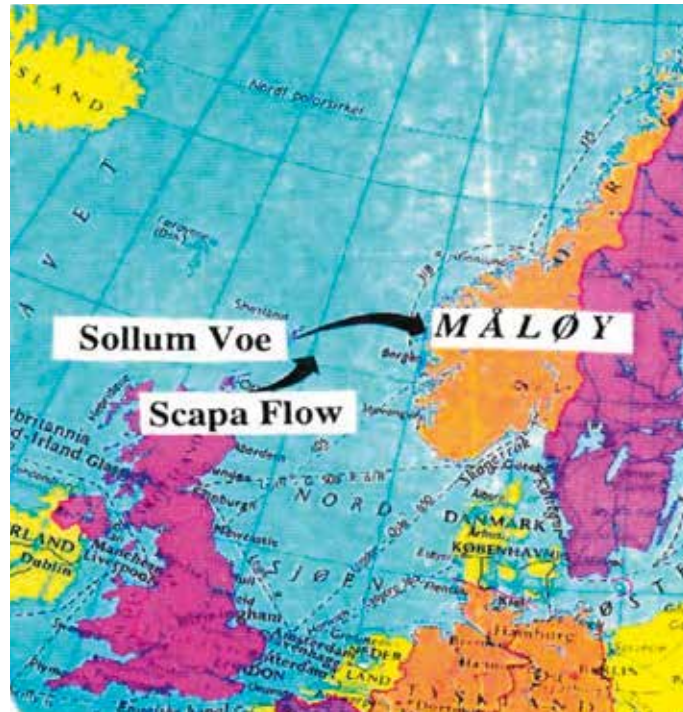
og se rommet hvor Chopins piano fortsatt befant seg, og hvor han hadde arbeidet med sin musikk.

Etter besøket her gikk turen til den lille byen Soller helt nede ved sjøen, hvor vi inntok vår lunsj. Underveis dit passerte vi idylliske steder hvor mange av verdens kjente personer enten hadde hatt eller fortsatt har sine staselige sommerhus.

En siste utflukt gikk til grottene i Cuevas del Drach. Her ble det vandring inn i grotten til et auditorium hvor vi fikk høre vakker klassisk musikk og oppleve en båttur på grottens innsjø. Etter besøket i grotten ble vi tatt med til et sted hvor det lages de kjente perlesmykker.

Etter en uke på tur var det tid for hjemreise. Turen hjem gikk som planlagt med direktefly til Gardermoen, hvor vi landet etter ca 3 timer. Her ble det sagt adjø til vår dyktige reiseleder fra Aasbø Travel. Turen videre hjem med vår buss, som møtte presist, tok oss vel hjem til Østfold.

Bilde og tekst: Nils Tangeland

MÅLØY-RAIDET

27. desember 1941

De første allierte «combined operation»

*Hva var hensikten med operasjonen, og hvordan ble den planlagt og organisert?
 Hvordan ble operasjonen gjennomført? Hvilke konsekvenser fikk operasjonen for de krigførende partene? Hvilken rolle spilte operasjonen i utviklingen mot en alliert amfibisk doktrine?*

Innledning

3. juledag 1941 begynte akkurat som alle andre dager i Måløy. Snøen lå hvit og fin på bakken. Lufta var kald og klar. Fjorden lå stille og fin. Sola hadde ikke stukket frem over fjellkanten, men stjernene og månen la et sløraktig lys over Måløy. Tyske vakter patruljerte gaten frem og tilbake i knirkende snø. En tysk konvoi lå på havnen.

Folket i Måløy hadde ingen anelse om hva som ventet dem om bare noen få timer.

Måløyraidet, som faktisk var viktig for 2. verdenskrigs videre forløp, er kanskje ikke så godt kjent

blant folk flest. Men de som levde under krigen og følte krigen innpå seg hver dag, husker den. Slike minner lar seg ikke viske ut så lett.

”Archery”-operasjonen, Måløyraidets kodenavn, var et vellykket alliert angrep på et sterkt befestet tysk område. Hensikten var å vise tyskerne at de ikke var uovervinnelige. Et overraskende angrep med landgang ble gjennomført til punkt og prikke som planlagt av veltrent personell av alle kategorier og med litt hjelp av fru Fortuna. Mirakuløst ble ingen av Måløys sivile befolkning drept. Bare to sivile ble såret. (Nord for Måløy

by, på Hjertanes fyr, ble en sivil drept av granatsplinter fra skipsartilleri).

Det er nærliggende å spørre om hva som var hensikten med slike raid hvor de allierte bare trakk seg tilbake etter å ha banket tyskerne sønder og sammen? Hva oppnådde man med dette?

For å svare på dette spørsmålet må vi se på situasjonen slik den fortonet seg for de allierte i 1941.

Situasjonen i 1941

Krigslykken for de allierte var da i sin dypeste bølgedal, mens Tyskland var i ferd med å konsolidere sitt imperium i Europa samtidig som

Japan begynte å bygge opp sitt imperium i Stillehavet. Fastlandet Hellas og øya Kreta var i de foregående måneder falt i tyskeres hender. Tyskerne hadde også fremgang på østfronten og i Nord-Afrika. Dessuten herjet de tyske ubåter som ulver på havene og særlig i Atlanteren.

Forsvaret av Singapore hadde brutt sammen, og japanske krigsfly hadde sendt briteres stolte slagskip HMS Repulse og Prince of Wales til havets bunn.

I Pearl Harbour lå Amerikas Stillehavsflyte som rykende vrak i ruinene av dens operasjonsbase. U S A var kommet med i krigen. Situasjonen for de allierte var likevel alt annet enn lys.

I en slik situasjon var det særdeles viktig å komme seg ut av den strategisk defensive rolle som Storbritannia var tvunget inn i av begivenhetene i 1940.

Statsminister Winston Churchill fremholdt med stor styrke at Storbritannia ikke, på samme måte som Frankrike, måtte la seg handlingslamme av en defensiv tankegang. Han var den første til å innse og til å fremholde nødvendigheten av å gjennomføre offensive operasjoner. Churchill fremholdt med styrke at dersom det er mulig for tyskerne å gjøre landgang hos oss, hvorfor skal det da ikke være mulig for oss å gjøre

landgang langs den tysk okkuperte kysten av Europa?

Churchills tankegang var i takt med viktige krigsprinsipper, som:

- Valg og opprettholdelse av målet, (Kardinalprinsippet).
- Offensiv handling, (gir angriperen handlefrihet og fienden blir opptatt av forsvar).
- Opprettholdelse av moral. (Fremgang i kamp er den beste stimulans for moralen. Målet er verdt de ofre som kreves).

Brigaden for spesiell tjeneste

Churchills memorandum av juni 1940 og hans stadige ”mas” om at den passive motstands form for

krigføring må bringes til opphør, tvang frem etableringen av The Special forces, ie. Brigaden for spesiell tjeneste.

Brigaden ble etablert med: 12 kommandoer à 10 tropper à 3 off/47 andre grader. Dvs. ca 500 x 12 = 6000 mann.

Brigaden ble stilt under kommando av sjefen for marinen, Admiral, Sir Roger Keyes. I oktober 1941 overtok Admiral, Lord Louis Mountbatton som sjef.

Personell av alle grader og kategorier var håndplukket. Avdelingene ble trent som eliteavdelinger. Intet var umulig. De ble de aller første kommandosoldater.

Norwegian Independent Company No 1, bedre kjent som Kompani Linge, under ledelse av kaptein Martin Linge, ble et uoffisielt anheng til den britiske spesialbrigaden. Kompani Linge ble utdannet og gjennomgikk den samme systematiske og harde trening.

Planlegging og trening ble iverksatt med stor entusiasme av spesielt utvalgte, særdeles dyktige offiserer.

Kaptein Martin Linge.

Valg av mål og kriterier

Mountbatton ønsket å gjennomføre et raid mot fienden hver 14. dag. Aktuelle mål i Norge ville være i sør, vest og i nord.

Valg av mål måtte tiftedsstille disse kriterier:

1. Steder med gode opplysninger om

fiendens forsvar.

2. Innenfor mulige landsettingsområder velges det sted hvor det er størst mulighet for å nærme seg uoppdaget.

3. Potensielle mål må være innenfor 1,6 km av landingsområdet. Godt forsvarte mål strykes.

4. Valg av gjenværende mål ble foretatt slik:

- Beilelig for landgang
- Lette å finne for landgangsstyrken
- Ligge utenfor fiendens mer konsentrerte forsvarsområder.

5. Under like vilkår, velges sted nærmest egen base.

REKOGNOSERING

For å finne passende mål ble rekognosering og etterretning iverksatt. En tomotors jagerbomber, jeg mener det var en Beaufighter, fløy den 29. oktober 1941 ca kl 1400 i lav høyde over Måløy havn med kraftig ild fra det tyske luftvernet etter seg. Basert på bl a denne flyrekognosering ble Måløy funnet som egnet mål etter de oppsatte målkriterier for Anklets-Archery-operasjonen.

I Måløy var det flere forhold som gjorde stedet egnet som mål. Dette er de viktigste:

- Prioritert og nyttig industri. (Sildoljefabrikker m/stikkord som glyserin til tyskernes sprengstoffindustri og solskinnsvitaminer til ubåtmannskaper, hermetikkfabrikker og fiskeforedlingsindustri.
- Tyske forsvarsinstallasjoner og en passe stor tysk garnison.
- Flydekning fra engelske flybaser mulig.

HENSIKT

Strategisk element

- Gjennomføre operasjon "Archery" mot Måløy med operasjon "Anklets" som avledningsmanøver (og omvendt).
- Bidra til å skape usikkerhet i det tyske kystforsvaret om hvor og når de allierte ville slå til neste gang.

HMS Kenya

Taktisk element

- Gjennomføre raidet som en kombinert operasjon med deltagelse fra alle forsvarsgrener – for første gang – under sentralisert ledelse
- Utprøve ny taktikk og høste erfaring for senere operasjoner.

Økonomisk element

- Ødelegge hermetikk- og særlig sildoljeindustrien for i første rekke å begrense forsyninger av glyserin til tyskernes sprengstoffindustri og "solskinnsvitaminer til de tyske ubåtmannskaper.
- Ødelegge tyske militære anlegg m/materiell og senke skip.

PLANLEGGING OG OPPGAVEFORDELING

Under planleggingen av raidet mot Måløy ble oppgavene for operasjonen fordelt på forsvarsgrenene:

- Marinen fikk ansvaret for transport, å nedkjempe tyske sjømilitære enheter, ødelegge handelstonnasje og gi ildstøtte og beskytte tyske festningsanlegg.
- Flyvåpnet fikk ansvaret for å gi konstant flydekning, sørge for luftoverlegenhet i kampområdet og derved avverge tyske flyangrep, avlede Luftwaffes oppmerksomhet fra operasjonen i Lofoten og gi støtte til landgangsstyrkene ved å bombardere tyske stillinger, og å slippe lysmarkører for bombardement og røykbomber for landgangsstyrkene.
- Hæren fikk ansvaret for å ødelegge kystbatteriet på Moldøen, nedkjempe flest mulig tyske soldater, ødelegge sildolje- og hermetikkfabrikker, ødelegge alle tyske installasjoner, ta materiell av etterretningsmessig verdi og arrestere kjente kollaboratører.

Egne styrker – Order of battle

For å gjennomføre oppdraget fikk forsvarsgrenene følgende styrker:

- Marinen med sjømilitær leder, kontreadmiral H Burrough med hovedkvarter på Hms Kenya disponerte: Krysseren Hms Kenya som hovedkvarter og operasjonsrom og ildstøtte, de tre jagerne HMS Onslow, Oribi og Offa som ildstøtte og eskorte, og jageren HMS Chiddingfold som antiluftstøtte og eskorte, trosskipskipene Prince Charles og Prince Leopold og ubåten HMS Tuna som markør.

- Hæren med landmilitær leder, brigader J. C. Hayden disponerte: 3. CDO Bataljon under ledelse av

oberstløytnant Dunford-Slater med en stabsavdeling, 6 tropper á 3 offiserer og 47 mann andre grader, en tropp (3/47) fra 2. CDO og en avdeling fra kompani Linge. Totalt 576 mann, inklusiv avdelingen fra kompani Linge.

Kommandosoldat.

- Flyvåpnet deltok med 110. og 114. skvadron med Blenheim jagerbomber fra Coastal Command på flybasene Wick i Scotland og Sunburgh på Shetland, 50. skvadron med Hampden fra RAF Wick. I tillegg deltok 235., 236., 248., 254., og 404. skvadron på Wick og Sunburgh oppsatt med Beaufighter og Blenheim.

Antagelig deltok det mer enn 100 fly under operasjon "Archery" med ca 300 til 350 flymannskaper. For å gjøre flyene stridsklare/combat ready kreves store mannskapsstyrker på bakken.

RAF Blenheim Mk IV

Tyske styrker – Order of battle

- Garnisonen i Måløy ca 250 hærsoldater
- Garnisonen i Måløy ca 50 marinesoldater
- Festningen på Rugsundøy/Tangane m/2 stk 13 cm kanoner og luftvern
- Torpedobatteri i Vemmelsvik og et feltbatteri på Angelshaug
- Festningsanlegg på Halsør

bemannet med 80 mann.

- Tyske fly: Messerschmitt BF 109, Heinkel He 111 og Ju 88 A-4.

Gjennomføringen av Måløyraidet

Den 26. desember 1941 satte «ARCHERY»-styrken kursen mot Måløy fra Sollum Voe på Shetland. Den besto av krysseren «Kenya», som var flaggskip, de to trosskipskipene «Prince Charles» og «Prince Leopold» og de fire jagerne «Onslow», «Oribi», «Offa» og «Chiddingfold».

Fartøyene, som var mørklagt og under sambandstaushet, seilte i tett formasjon med hvite tønner på slep for å markerte avstander i mørket.

Rundt kl 0500 den 27. desember fikk «Kenya» asdic kontakt med ubåten "Tuna" som ved avtalte bankesignaler i skroget markerte riktig innseiling til Vågsfjorden. Med en lokal kjentmann om bord kom styrken seg trygt gjennom det urene farvannet og i stridsposisjon i Vågsfjorden.

Samtidig passerte de første Hampden-bombeflyene over dem og

i retning Måløy og batteriet Tangane på Rugsundøy.

De var overrasket da fyrlyktene ved innløpet faktisk lyste.

Styrken ble oppdaget av utkikksposten på Husevågøy. Men Kommandoplassen på Moldøen tok ikke telefonen og havnekaptein kontoret sa at en tysk konvoi var ventet (ref fyrlykt). Og vakthavende på marinens signalstasjon på Moldøen varslet ikke batteriet der fordi det var et landbatteri. Mens flåtestyrken gled langsomt inn fjorden om morgenen den 27. desember, slapp bombeflyene sine bomber over Måløy, Moldøen og Rugsundøy. 15

Klokka 0839 var samtlige landgangsbåter fulle og tok vannet samtidig. Kun ett minutt etter tidsskjemaet satte de kursen mot land. De hadde med en nyskaping i kommandovirksomheten, en pansret support landing kraft (SLC) med bombekaster og mitraljøse til støtte for landgangsstyrken og mot flyangrep.

Deretter trakk de to trosskipskipene seg mot

RAF Hampden Mk I

nordsiden av fjorden beskyttet av «Chiddingfold» som hadde meget god luftvernkapasitet.

Klokka 0848 åpnet marinefartøylene ild mot land. På Moldøen falt det i løpet av ni minutter mellom 400 og 500 6 toms granater innenfor et område som var mindre enn 2500 m². Etter bombarderingen trakk «Offa» vestover mot fjordmunningen.

Rett før landgang stanset marinefartøylene ildgivningen. Så kom to Hampden fly i lav høyde og slapp røykflottører for å kamuflere landingen. En gruppe av landgangsstyrken ble satt i land i Hølevik for å rydde område nordover mot Måløy, en gruppe med selve stormstyrken gikk på land like syd for Måløy og en gruppe stormet Moldøen. Tyskerne ble tatt på senga. Batteriet på Moldøen ble tatt allerede etter åtte minutter. Hele øya var tatt etter 20 minutter. Tyskerne ble overrasket ettersom de forventet flyangrep og oppholdt seg derfor i tilfluktsrommene. Ryddingen av Holvik-området gikk relativt greit og gruppen fortsatte kampen i Måløy hvor det var harde gatekamper. En reservetropp ble satt i land fra

Forposbåten Föhn.

«Kenya» som forsterkning. Flere befal falt. Underordnede måtte overta, men de kjente oppdraget i detalj og fortsatte kampene i henhold til planen.

Samarbeidet og sambandet fungerte perfekt mellom fartøyene og Hampden bombeflyene. Blenheim flyene dannet en jagerflyparaply over operasjonsområdet, men ett ble skutt ned av et tysk jagerfly som overrasket dem. Fartøyene fikk ikke varslet på grunn av sambandsproblemer. Dette sambandet hadde ikke blitt testet under generalprøven. Imidlertid ble den tyske lufttrusselen sterkt redusert. Syv av ti tyske jagerfly ble sendt sydover fra flyplassen på Herdla for å støtte en tysk konvoi som ble angrepet av britiske fly utenfor Egersund. Samtidig ble flyplassen bombet av britiske bombefly.

De to jagerne «Onslow» og «Oribi» fortsatte nordover Måløysundet etter at Moldøen var tatt og støttet operasjonene i Måløy fra sjøsiden.

Jagerne kom i skuddveksling med tre tyske fartøyer («Föhn», «Norma» og «Fritzen») på vei nordover og som så ble kjørt på land. «Onslow bordet

«Föhn» og beslagla en Enigma kodemaskin og dokumenter, noe som ble betydningsfullt for andre operasjoner i løpet av krigen. Et tysk lastefartøy («Eismeer») ble senket i stedet for å bordes som følge av ildgivning fra land mot bordingslaget og jageren.

Kl 1000 satte «Oribi» i land en gruppe på Raudeberg hvor gruppen foretok arrestasjon og sprengninger før de måtte returnere om bord under ildbeskyttelse fra jagerne.

To tyske fartøyer («Rechtenfleth» og «Anita LM Russ») kom nordfra uten varsel på grunn av manglende samband mellom fartøyer og fly. Fartøyene kjørte seg på land da de ble beskyttet av jagerne.

På kommandofartøyet «Kenya» var det hektisk. Det felles hovedkvarteret om bord hadde kommandoproblemer primært på grunn av sambandsproblemer med landgangstroppene og jagersjefene rakk ikke å sende fullstendige rapporter. Det var derfor vanskelig å få et samlet bilde. Fartøyet hadde også manøvreringsbegrensninger på grunn av færvannet, behov for visuell kontakt med landstyrkene og behov for styrefart grunnet flyangrep og artilleriet fra Rugsundøy.

Klokka 1245 kom melding fra land at den tyske motstanden avtok og sprengningsmålene var nådd. Den sjømilitære og landmilitære ledelsen om bord «Kenya» ble enige om tilbaketrekkingen, som startet klokka 1434. To av jagerne røykla området mens «Kenya» bombarderte Rugsundøy.

Vel fem og en halv time var gått siden angrepet startet.

Deltagelsen av allierte fly

Flytypene Blenheim, Hampden og Beaufighter deltok i Operation Archery i.e. Måløyraidet enten direkte over kampområdet i og ved Måløy eller i avledende operasjoner mot en konvoi ved Egersund og mot Herdla som tysk flystasjon.

Dette er beskrevet i gjennomføringen av Måløyraidet:

Flyene var stasjonert på RAF flystasjonene Wick i Scotland og

Sunburgh på Shetland. De tilhørte følgende skvadroner:

- 50. med Hampden på Wick
- 110. med Bristol Blenheim på Wick
- 114. med Bristol Blenheim på Sunburgh
- 235. med British Blenheim, Coastal Command, Wick
- 236. med British Beaufighter, Coastal Command, Wick
- 248. med Bristol Beaufighter på Sunburgh
- 254. med Bristol Blenheim/-Beaufighter på Wick
- 404. med Bristol Blenheim og Beaufighter på Wick.

Flyene var programmert anvendt slik:

- 10 Hampden til røklegging og bombing
- Blenheim til jagerstøtte, (Fighter)
- Beaufighter til beskyttelse, (Protection)

18 Blenheim fra Bomber Command for avledningsmanøver, (for bombing diversion).

FLYSTYRKENES OPERATIVE ANVENDELSE

I kampområdet i og ved Måløy

Hampden fly ankom som planlagt til kampområdet og hadde allerede bombet festningen, Tangane, på Rugsundøy før festningen kl 0856 startet skyting mot krysseren Kenya. Røykbombene fra Hampdenflyene ga effektiv dekning for de allierte fartøyene på fjorden. Kenya besvarte ildgivningen på en effektiv måte.

Av de tre Hampden bombeflyene som ble gitt i oppdrag å bombe festningen på Rugsundøy måtte ett returnere på grunn av motortrøbbel. De to andre gjennomførte et vellykket angrep som observert av Kenya.

Kl 0858 og 30" kom syv Hampden fly i lav høyde inn over Moldøen og Måløy. Med stor presisjon og dyktighet slapp de røykbomber på en slik måte at landgang fra barkassene kunne foretas praktisk talt uten opposisjon. To fly gikk dessverre tapt under operasjonen.

Verdien av røklegging ble understreket som meget viktig.

Avledningsoperasjoner – Bombing diversions

Kl 0850 tok seks Blenheim av fra sin base i Scotland for å patruljere langs kysten sør for Obrestad på Jæren.

To av flyene gikk til angrep på et skip på 1 500 ton sydvest av Egerøy mens de fire andre fortsatte mot en konvoi 4 miles lenger sør.

Det ble observert svart røyk fra skipet som ble truffet av en bombe fra lederens fly.

Det andre flyet fikk vanskeligheter og måtte droppe bombelasten sin i sjøen. Begge flyene returnerte til sin hjemmebase.

Ingen av de fire flyene som gikk til angrep på konvoien lenger sør returnerte til sin hjemmebase. De ble sannsynligvis skutt ned av jagerflyene fra Herdla og luftvernet i konvoien. Det ble observert mange eksplosjoner rundt konvoien og at et skip ble senket.

Kl 1202 angrep 13 Blenheim Herdla flystasjon. Hvert fly var lastet med fire 250-lb. G.P. (General-purpose) bomber og noen 4-lb. Brannbomber. De angrep flystasjonen i 250 fots høyde. Flere treff ble observert på rullebanen, som var anlagt av treplanker. Bilder tatt av rekognoseringsfly like etter angrepet bekreftet at der var minst 20 nye nybokrater.

Under angrepet kolliderte to fly antagelig fordi det ene var skadet av luftvernet. Begge falt i sjøen og gikk tapt.

RAF Beaufighter TF X

Disse avledningsoperasjonene medførte at den tyske jagerflyaktivitet i kampområdet i Måløy og omegn ble sterkt redusert.

Jagerflybeskyttelse

- Fighter protection

Jagerflybeskyttelse i kampområdet ble utført fra kl 0928 til kl 1615 av flytypene Blenheim og Beaufighter. Fem tokt/sortier fra to britiske flybaser ble utført slik:

- 1. tokt – 4 Blenheim
- 2. tokt – 4 Beaufighter
- 3. tokt – 3 Beaufighter

Heinkel He 111.

- 4. tokt – 3 Beaufighter
- 5. tokt – 4 Beaufighter

Alle toktene, med unntak av det fjerde, kom i kontakt med fiendtlige fly med akseptable resultat.

I første tokt ble en Blenheim sett krasje i flammer nær Rugsundøy etter å ha blitt angrepet av ME.109Fs kl 1012. Et annet fly i første tokt ble skadet og krasjlandet på hjemmebasen med speider og skytter såret. De to andre flyene i toktet returnerte til en hjemmebase.

2. De fire Beaufightere i tokt 2 oppdaget en ME 109, som trakk seg unna, og drev vekk en JU. 88. Kl 1215 ble en Beaufighter skutt ned av en ME.109 og returnerte derfor ikke til sin hjemmebase.

3. Tre Beaufightere utgjorde tokt nr 3. 58 minutter etter å ha avløst tokt nr 2 kl 1203 angrep de en formasjon HE:111. De hevdet at de skjøt ned en HE.111 og at en annen var skadet og i brann. En Beaufighter returnerte ikke til sin hjemmebase.

4. Fire Beaufighter utførte det siste toktet. En fiendtlig formasjon på tre HE.111 eskortert av to ME:109, som nærmet seg flåtestyrken i V-formasjon, brøt ut av formasjonen på grunn av kraftig og nøyaktig luftvern ved 1500- tiden. De ble deretter angrepet av Beaufightere. To av de fire Beaufightere krevde hver å ha skutt ned en HE:111. Alle fire Beaufightere returnerte til hjemmebasen.

Spesiell merknad

Betydningen av R.A.F.s bruk og slipp- av røykbomber er spesielt fremhevet i Måløyraidets sluttrapport. Det er anbefalt at dette må vektlegges ved planlegging av slike eller tilsvarende raid som skal gjennomføres ved eller etter dagry.

Under Måløyraidet ble følgende oppnådd (tallene varierer i ulike kilder):

-Fisk-/sildolje- og alle de største fiskemottak/eksportbedrifter og en hermetikkfabrikk ble ødelagt eller sprengt*.

-De tyske militære anleggene ble ødelagt.

-Ni skip i tysk fart ble senket, i alt ca 16000 tonn.

-Telegrafstasjonen og fyrtårnet ble sprengt.

-Rundt 100 bygninger ble sterkt skadet og 20 helt ødelagt.

-150 tyske falne og 98 tatt som krigsfanger.

-77 nordmenn ble frivillig med tilbake til England.

- 52 mann står oppført med navn og avdeling på minnesmerket for falne allierte soldater på Moldøen i Måløy.

*Norsk sildolje var særdeles rik på glyserin. Tonnevis ble månedlig skipet ut til ammunisjonsfabrikker i Tyskland. Tran av torskelever med A og D vitamin var viktig for de tyske ubåtmannskapene.

Alliert styrkedeltagelse

i operasjon Archery:

● Royal Navy ca 1900 med ”Kenya 730, de 4 jagerne ca 175 hver, trosskipskipene ca 200 hver og ubåten ”Tuna” 59.

● Royal Army med 576 kommandosoldaer inklusiv ca 20 mann fra Kompani Linge.

● Royal Air Force med ca 300-350 mann i flybesetningene samt

tilhørende bakkemannskaper i Scotland og på Shetland.

SLUTTMERKNAD - ERFARING I HOVEDTREKK FRA MÅLØYRAIDET

Den vellykkede gjennomføring av Måløyraidet – ”Operation Archery” skyldes - etter min mening - i hovedsak:

1. Felles forberedelser med planlegging og samtrening mellom forsvarsgrenene.

2. Klare kommandolinjer med en felles ledelse fra planlegging til gjennomføring.

3. Fleksibilitet – detaljer endret seg underveis samtidig som oppdraget ble løst. (oppdragstaktikk).

4. Nøyaktig tidsplan:

● Presis navigasjon gjennom hele operasjonen

● Nøyaktig styring i den siste del av innseilingsfasen

● Korrekt timing i samarbeidet skip og fly med luftoverlegenhet i kampområdet.

5. Tilstrekkelig samband mellom enhetene og styrkene.

6. Værforholdene var gunstige.

At gjennomføringen av (PP-32 Blank) Måløyraidet var den første krigshandling som ble utført under sentralisert ledelse, ”Combined Operation”, og tjente som eksempel for senere store, militære operasjoner er vel kjent og beskrevet andre steder. Det er også vel kjent at Hitler etter Måløyraidet betraktet Norge som et skebneområde. Han forsterket derfor sine land-, sjø- og flystyrker i Norge slik at her ved krigens slutt var ca 350 000 mann som gikk og ventet på en invasjon som aldri kom. En hver kan tenke seg hva disse styrkene kunne ha betydd for de tyske krigsoperasjoner andre steder i Europa.

*Tekst: Roald Skram
I neste nummer omtaler vi
Måløyraidsenteret*

LANDSMØTET 2019

Vårt landsmøte, nummer 19 i rekken, arrangeres 6.-8. mai 2019, i Quality Strand Hotell Gjøvik.

Avdelingene bør bruke resten av 2018 og begynnelsen av 2019 til å vurdere om dere har innspill til saker som dere ønsker å melde inn for landsmøtebehandling.

Forbundskontoret skal, ifølge vedtektene, ha innspillene i hende innen utløpet av uke 8 (22. februar) 2019.

Valg/uttak av delegater som skal representere avdelingene kan jo også tenkes på nå, så går påmeldingsprosedyren hurtigere, og

delegater som skal benytte fly kan bestille billetter.

Formelt varsel om Landsmøtet vil bli sendt ut før 8. februar 2019. Innkalling med sakliste og valgkomitéens innstilling skal distribueres innen 5. april.

TENK FREMTID BLI MEDLEM I Forsvarets seniorforbund

Vi tilbyr en møteplass for kollegaer, ekspertise om pensjon og individuell hjelp og råd, og ikke minst et trivelig miljø på møter og reiser. Forsvarets seniorforbund er en partipolitisk uavhengig medlems- og interesseorganisasjon for og av seniorer fra forsvarssektoren. Vi er sentral samfunnsaktør som påvirker myndighetene i eldrepolitikk og pensjonsspørsmål. Våre medlemmer er sivile og militære seniorer, så vel som deres livsledsagere og etterlatte.

Les mer på www.fsforb.no

Vi utøver innflytelse – ivaretar dine interesser – forsvare dine rettigheter – og tilbyr en møteplass for kolleger

Bildet er tatt like etter kamphandlingene var slutt av en tysk soldat i nordre del av Måløy.

Sykkel VM

I løpet av hele september har beboere og dagsenterbrukere på Sofienberghjemmet deltatt i Sykkel-VM for eldre. Etter fire uker med ihrdig innsats klarte de å ta gull i lagkonkurransen, og bronse i både dame- og herreklassen. Verdensmesterskapet ble arrangert av Motitech, og ble i år arrangert for andre gang. Totalt har 122 lag og 2400 syklister fra Norge, Sverige, Danmark, Storbritannia, Island og Canada deltatt. Deltakerne har syklet innendørs på ergometersykler, og foran seg på storskjerm har de sett på ulike sykkelturner rundt om i Norge og verden. Sofienberghjemmet har hatt 46 ivrige deltakere, og klarte å sykle hele 4780,7 km på fire uker. Ved hjelp av et norgeskart har de markert hvor langt de har syklet. Når de passerte målstreken hadde de syklet tur-retur Oslo-Nordkapp, og Oslo til Stavanger. Under pokal- og medaljeseremoni ble seieren feiret med champagne, trompet-fanfare, nasjonalsang, marsipankake og stormende jubel! Alle verdensmesterne har bidratt til gull i lagkonkurransen, men to som har utmerket seg spesielt er bronsevinnerne i dame- og herreklassen, Wigdis og Stein Aker. De har lagt inn en stor innsats, og har hatt flere sykkeløkter på både dag- og kveldstid. Disse to var engasjert helt fra begynnelsen og syklet gjerne flere mil om dagen. Etter mange timer på sykkelsetet syklet Wigdis 374,6 km og Stein 1301 km. Verdensmesterskapet har skapt et stort engasjement, godt fellesskap og lagånd, mestringsglede og bedre fysisk form. Alder er ingen hindring i å bli verdensmester!

Av Kristin Sørum Stana,
fysioterapeut

Hver 4 uke GRATIS*

Kort og langtidsferie hele året!

Vi har i 24 år sendt solhungrige nordmenn på langtidsferie til syden. Velg selv når du vil reise og hvor lenge du vil være. Vi har dyktige reiseledere, vakt.tlf 24 t. aktiviteter og utflukter. SPANIA & THAILAND

Spesialtilbud for enslige

Om du reiser alene slipper du enkeltromstillegget i periodene: 02.01 - 01.02.19 & 27.04 - 01.06.19 på Hotel Kaktus i Albir.

* Albir Garden & Albir Playa i perioder

JUBILEUMSTUR TIL BRUSSEL - KEUKENHOF - AMSTERDAM

Vi fyller 25 år og inviterer til en fantastisk vårtur 04.04.19

Bli med på denne turen hvor vi blant annet besøker NATOs nye hovedkvarter i Brussel hvor vi får omvisning og lunsj, vi opplever den verdenskjente blomsterhagen Keukenhof og er med på byvandring og elvecruise i Amsterdam. Siste kvelden feirer vi Solgruppens 25 års jubileum med fest i Amsterdam. Dette blir en opplevelse både for våre gjester og medarbeidere. Pris fra kr 10 990,- Varighet 6 dager. Begrenset antall plasser!

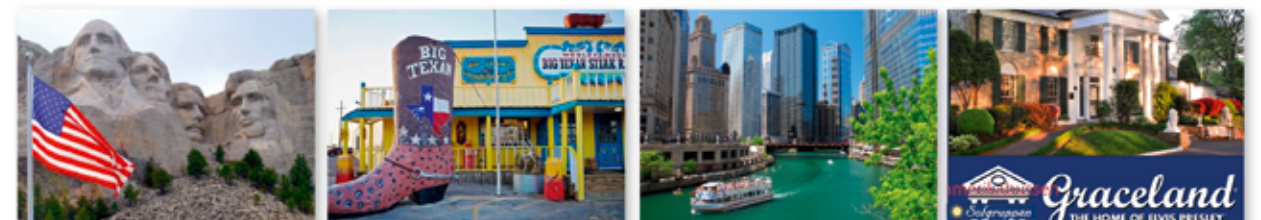
VENEZIA - GARDASJØEN - VERONA - PLACIDO DOMINGO

Jubileumskonsert i Verona 04.08.19
årets store operabegivenhet!

Bli med på denne innholdsrike turen hvor vi flyr til Venezia t/r. Vi skal bo 1 natt i Venezia, 4 netter i Desenzano og 2 netter i Verona. Vi har billetter på nummererte sitteplasser på det imponerende romerske amfiteatret som ble bygget for 2000 år siden. Vi skal på byvandring, båt-turer og en fantastisk konsert. Avgang fra Oslo 30.07.19 Pris fra kr 14 990,- Norsk reiseleder. Varighet 8 dager. Begrenset antall plasser! Opplev kultur, musikk, trivelig selskap, historie, god mat og vin.

Se våre populære USA-turer på www.amerikabussen.no

Skal dere reise på foreningstur?

Vi har samarbeidet med forbundet i mange år. Vi skreddersyr turen slik dere ønsker den. Transport, hotell, bespising, reiseledere, lokale arrangement, aktiviteter og utflukter.

Ring for katalog tlf. 73 53 50 12 www.solgruppen.no

Krav til statsbudsjettet for 2020

Generelt

FSF leverte inn sine krav til statsbudsjettet for 2020 den 30. november. Kravene våre ble fremlagt for Statsråd Anniken Hauglie den 10. desember. Våre krav ble gjennomgått på Landsstyremøte nr 4. FSF arbeider for at pensjonistene skal være omfattet av forutsigbare ordninger som sikrer pensjonistenes økonomiske og sosiale kår.

Vi har som mål å bevare verdien i våre pensjoner, at helse- og omsorgstilbudet for eldre generasjonen gir verdighet livet ut og at de kulturelle, sosiale og velferdsmessige aktiviteter i den enkelte kommune engasjerer og bidrar til at vi alle har en meningsfylt livsfase.

Vi har tatt utgangspunkt i vårt eldrepolitiske dokument, hvor vi har vårt fokus rettet mot økonomi, helse og omsorg, arbeidslinjen/diskriminering og demokratisk underskudd. Pga økende levealder blir vi stadig flere og flere pensjonister. Vi har derfor hatt fokus på forhold som det å stå lenger i arbeidslivet, lik rett til sykepenger og harmonisering av regelverket.

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2019 inneholder positive saker i forhold til tidligere krav fra FSF. Skatt på alminnelig inntekt er gått fra 23 til 22 %, innslagspunkt for formuesskatt er

gått fra 1.480.000 til 1.500.000 kr (en økning på 1,4 %), i henhold til ny offentlig tjenstepensjon kan du jobbe til du blir 75 år, Regjeringen har startet harmonisering av diverse regelverk og det er satt av penger til 1500 nye heldøgns omsorgsplasser. Vi er fortsatt ikke i mål. Det er viktig for oss at våre pensjonister kan ha en verdig alderdom og ikke sakker akterut økonomisk (negativ reallønnsvekst).

Økonomi

Vi er uenig i underreguleringen av våre pensjoner. De siste års negative kjøpekraftsutvikling er bekymringsfull. Det er urimelig at pensjonistene skal ha dårligere lønnsutvikling enn lønsmottakerne. Som grunnlag for lovbestemmelsen i reguleringsmodellen ligger en forutsetning med en reallønnsvekst på 1,5 prosent. Lavere reallønnsvekst innebærer at forutsetningen ikke lenger er til stede. FSF vil hevde at ved å korrigere for negativ realvekst så endres ikke prinsippet i lovbestemmelsen. For 2020 krever vi at det legges inn en økonomisk korrigering for endring av forutsetningen om en realvekst på 1,5 %.

Vi ser i Statsbudsjettet for 2019 at minstefradrag i pensjonsinntekt er økt med 2,5 % (fra 83.000 til 85.050 kr). Vi observerer imidlertid at minstefradrag for lønnsinntekt

er økt med 3,3 %. Dette er en utvikling FSF er uenig i. Vi krever at minstefradraget i pensjonsinntekt må prosentvis være lik minstefradraget for lønnsinntekt. Dette må korrigeres for Statsbudsjettet for 2020.

Helse og omsorg

I statsbudsjettet for 2019 stilte vi som krav at oral helse/tannhelse burde være en del av det offentlige helsetilbudet på lik linje med legesystemet for øvrig. Dette kravet er ikke innfridd og vi viderefører dette kravet for 2020. Det kan være særdeles dyrt å ivareta egne tenner når man blir eldre. Det er billigere å forebygge enn å reparere. Oral helse/tannhelse er en del av kroppen og FSF krever at det etableres et eget egenandelssystem for oral helse/tannhelse for eldre over 67 år.

Det er forventet en økning i antall eldre i de kommende årene. Antall personer som mottar kommunale helse- og omsorgstjenester vil trolig øke. Via tilbakemeldinger fra medlemmer og gjennom media ser vi at uverdige institusjonsopphold har blitt avdekket og at sykehjemsplasser har blitt lagt ned. Behovet for hjemmebasert omsorg og bistand vil derfor øke. Tilgangen på kommunale omsorgsboliger er lavere enn behovet. I tillegg viser det seg at hjemmesykepleien i flere kommuner har for dårlig kapasitet. Mange arbeidstakere innenfor

helsesektoren har heller ikke den nødvendige kompetansen det er stilt krav om. FSF er bekymret over denne utviklingen. FSF krever at det fortsatt avsettes vesentlig økte bevilgninger slik at det kan tas et løft i hjemmetjenestene i den enkelte kommune, hvor tilbudet ikke er i henhold til regelverket.

Som følge av flere eldre vil vi få en økning av flere demente. Tidlig hjelp og avlastning er til stor hjelp for de pårørende. Det er positivt at i budsjettet for 2019 er foreslått å opprette 450 nye dagaktivitetsplasser til hjemmeboende personer med demens. Det er vesentlig at det fortsatt fokuseres på å tilrettelegge for institusjoner med kompetent personale i kommunene. FSF krever at det for 2020 bevilges ytterligere penger til bygging av egne sykehjem/avdelinger for demente.

Digitalisering og utnyttelse av allerede teknologi som finnes på markedet er et område som trolig ikke er utnyttet i stor nok grad når det gjelder demenspasienter i forhold til ivaretagelse/gi økt livskvalitet og bevegelsesfrihet. Ny teknologi gjør det mulig for kommunene å tilby pasienter løsninger som både ivaretar personvernet og følger med på bevegelsene til deres. FSF krever at Regjeringen fokuserer på og legger til rette for at kommunene får øremerkede midler til dette formål.

Nasjonalt eldre-, pasient- og brukerombud. FSF ser positivt til at det blir etablert en sentral enhet for våre pensjonister. Dette må bli en posisjon/stilling som får makt og myndighet til å utføre oppgaver og samtidig kan gi pålegg der det er nødvendig. Ombudet må ikke bli et byråkratisk element som ikke kan vise til handling.

Arbeidslinjen/Diskriminering
FSF støtter arbeidslinjen ved at arbeidstakere over 62 år motiveres for fortsatt arbeidsinnsats. Det må fortsatt stimuleres til at arbeidstakere står i arbeid lengre enn laveste pensjonsalder, både for å utnytte denne verdifulle kompetansen og for å øke egen pensjon.

For å motivere til at arbeidstakere skal stå lengre i arbeid har vi fremmet krav om at det skal være lik rett til sykepenger for alle yrkesaktive over 67 år og at vi får en redusert arbeidsgiveravgift for arbeidstakere over 67 år.

Demokratisk underskudd

Organisasjonsprosenten i rene pensjonistorganisasjoner er langt lavere i Norge enn i våre naboland Sverige og Danmark. Eldre har lav representasjon i styrende organer fordi de eldre ofte taper i nominasjonsprosessene mot yngre kandidater. Dette er uheldig og derfor er det viktig at regjeringen styrker de arenaene hvor de

eldre skal ha innflytelse. Det må også fremheves at modellen med pensjonistorganisasjonenes deltakelse i drøftinger er en styrke for demokratiet.

FSF vil hevde at pensjonistenes rett til å organisere seg ikke skal ligge noe tilbake for de yrkesaktives behov for å ivareta sine interesser. Pensjon er i detalj et lovfestet anliggende og styres av staten gjennom lovgivning. Slik bør det være for å ivareta nødvendig sikkerhet og forutsigbarhet. Dette innebærer imidlertid ikke at de eldres interesser er uttømt. Tvert imot skal de eldre ha en hørbar stemme i de demokratiske prosesser. Dagens ordninger ivaretar dette i begrenset grad. Det bør derfor etableres en formell arena hvor pensjonistene møter regjeringens representanter for å ta opp forhold som opptar de eldre. FSF krever at det etableres et seniorforum hvor pensjonistenes organisasjoner innkalles minimum fire ganger per år for å møte aktuelle departementer. På et av møtene bør Statsministeren stille. FSF har videre mottatt tilbakemelding fra flere medlemmer at i enkelte kommuner fungerer ikke de kommunale- og fylkeskommunale elderråd. FSF krever at de kommunale- og fylkeskommunale (nye regioner) sine elderråd må prioriteres og det må avsettes midler for mer opplæring av disse.

Landsstyremøte nummer 4 i 2018

Forbundets siste landsmøte i 2018 ble gjennomført på Kielferga 20. – 22. november. På dette møtet var vararepresentantene til Landsstyret invitert, likeledes våre æresmedlemmer. Det var også gitt mulighet for at ledsagere kunne delta for selvkost.

Det var et svært godt og konstruktivt møte, med mange gode diskusjoner og beslutninger. De viktigste sakene som var oppe til behandling var:

- Utfordringer med å få medlemmer til å ta verv i avdelingene
- Forbundets krav til Statsbudsjettet for 2020
- Organisasjon – og vedtektutvalgets anbefaling til nye vedtekter
- Strategi- og handlingsplanutvalgets anbefaling til ny Strategi- og handlingsplan
- Forslag om kontingent-økning fra 2020
- Nye kommuner og regioner fra 1/1 2020- muligheter og konsekvenser for forbundet
- Valgkomiteens arbeid
- Rekruttering - oppfølging av gruppearbeid under
- Lederkonferansen 2018.

Sakene ble behørig debattert og gode momenter kom på bordet. Forbundet har nå klare anbefalinger i de sakene som skal fremmes for Landsmøtet neste år.

Landsstyret mener det må holdes konstant fokus på rekruttering. Her må det arbeides langsiktig og iherdig. Like viktig som nyrekruttering er det å beholde medlemmene. Gode relasjoner og godt program og aktivitet i avdelingene er viktig for å inspirere medlemmene til å være aktive og engasjerte.

Høringer

Forbundskontoret har i løpet av høsten avgitt uttalelse til Regjeringen i forbindelse med «Forslag om endringer i samordningsloven, forskrifter til samordningsloven og i enkelte andre forskrifter» og «Forslag om endring i skatteforvaltningsloven § 3-6 for å legge til rette for automatisering av etteroppgjør av AFP fra offentlig sektor».

Besøk ved avdelinger

Leder var i lag med FSF Indre Troms på en meget interessant tur til Nordreisa og Mollis-fossen 21.- 22. august. Omtalt i Medlemskontakt 3/18.

Leder deltok 23. november på julebordet til FSF Øvre Romerike. En meget trivelig kveld med god stemning.

Leder og nestleder deltok på frokostmøtet ved Skykontoret fredag 16. november. Temaet var «Hvordan du som leder kan digitalisere foreningen uten å være IT-ekspert».

Nestleder har besøkt/gjennomført orienteringer ved følgende avdelinger:

- 12. juni sommeravslutning FSF Drammen
- 21. – 22. august besøk og orientering ved Forsvarets personell- og vernepliktssenter i Harstad
- 4. september besøk og orientering ved FSF Stavern
- 5. september besøk og orientering ved FSF Hamar
- 26. september besøk og orientering ved FSF Øvre Romerike
- 9. oktober besøk og orientering ved FSF Rygge
- 4. desember besøk i forbindelse med julelunsj FSF Kongsvinger
- 13. desember julebord FSF Drammen.

Seniorkurs gjennomført i Forsvaret

Nestleder har gjennomført orienteringer ved Forsvarets seniorkurs i Oslo 20. september og 15. november.

Forsvarets seniorkurs på Bardufoss 6. september og i Bodø 22. november ble gjennomført av hhv leder FSF Indre Troms Øystein Figenschau og leder FSF Bodø Jarl Chr. Christensen. Forbundskontoret takker begge for meget vel gjennomførte orienteringer.

Ny folder om etterlattepensjon

Forbundet har utarbeidet en informasjonsfolder om Etterlattepensjon i Statens pensjonskasse. Folderen gir en forklaring til hva etterlattepensjon er, hvem som har rett til, og hvem som ikke har rett til etterlattepensjon og hva man kan få i ektefelle pensjon. Den er informativ og lettlest. Fås ved henvendelse til avdelingen eller forbundskontoret.

TANNHELSE

Rettelse i artikkel i Medlemskontakt nr 3/2018

Vi beklager at det på side 26 i Medlemskontakt nr 3/2018, under «Nytt fra forbundskontoret», er satt inn feil artikkel om tannhelsetjeneste for eldre.

Det er, etter «Lov om tannhelsetjenesten», fylkeskommunen som har ansvar for Den offentlige tannhelsetjenesten.

Generelt er reglene slik når det gjelder tannbehandling for eldre:

- De fleste må betale utgiftene til tannbehandling selv, men det finnes noen unntak. Tannlegen vurderer dine rettigheter.
- Følgende får gratis behandling av den offentlige tannhelsetjenesten:
 - Eldre, uføre og kronisk syke med minst 3 måneder opphold i sykehjem, aldershjem, sykehus eller lignende behandlingstilstander
 - Personer som har mottatt helsetjenester i hjemmet minst en gang pr. uke i tre måneder eller mer
- Har du finansielle utfordringer, kan du søke NAV om støtte til tannbehandling (etter sosialtjenesteloven).

FOTO: INGUINN STRAND

Seniorennes fellesorganisasjon

– Status Sf og kommune- og fylkestingsvalg 2019

Status Sf

Seniorennes fellesorganisasjon har gjennomført et styremøte (13/9) og et arbeidsmøte (10/10) i høst. Senior Norge, Forsvarets seniorforbund og Avinor seniorforening er tilsluttet denne paraplyorganisasjonen. Fokus for alle disse organisasjonene i 2018 har vært arbeide med rekruttering og medlemspleie. Per dags dato har Senior Norge i underkant av 10.000 medlemmer, FSF ca 6.100 medlemmer og Avinor vel 400 medlemmer. Senior Norge vil i fremtiden jobbe med å få flere seniorer inn i norsk seniorpolitikk og sette fokus på diskriminering av eldre. Avinor har en stabil medlemsmasse. De jobber aktivt for å øke medlemsmassen i foreningen blant annet gjennom å kontakte personell personlig når de går av med pensjon.

Medlemsorganisasjonene i Sf er enige om å bruke vårt felles store medlemstall for å inngå gode, felles medlemsfordeler. Hittil er DekkTeam

og City Maid på plass, og det arbeides for å få på plass flere.

Kommune- og fylkestingsvalg 2019

Seniorennes fellesorganisasjon planlegger å gjennomføre et sentralt arrangement i Oslo i forbindelse med kommune- og fylkestingsvalget 2019 (ultimo august). Vi vil fokusere på noen få kjernesaker innenfor økonomi og helse/omsorg. Da dette er et kommune- og fylkestingsvalg må vi ikke glemme muligheten for flere av våre avdelinger til å gjennomføre lokale arrangement.

Hvordan påvirke for å få flere seniorer inn i den enkelte kommune etter valget i 2019?

Kommunevalget er et mer spennende valg for oss velgere enn et Stortingsvalg. I kommunevalget teller en stemme i utgangspunktet likt med et kryss. Det vil si at en kandidat vil kunne få to stemmer på samme liste; en i kraft av at vedkommende står på listen og en fordi man setter et kryss utenfor navnet. Et kryss vil

på den måten kunne løfte en kandidat som står langt nede på listen, opp og forbi andre som står på samme liste, men som ikke har fått like mange kryss.

På denne måten kan velgerne være med å påvirke mulighetene for å endre på rekkefølgen av kandidatene som blir valgt inn i et kommunestyre på en helt annen måte enn for et Stortingsvalg. Personlige stemmer er derfor viktig i et kommunevalg. Det er også mulig å stemme på et parti og avgi en personlig stemme for en kandidat på en annen liste og dermed øke muligheten for denne kandidaten til å nå høyere opp på listen. På denne måten kan du som velger stemme frem seniorer inn i lokalpolitikken og som arbeider for våre saker.

Benytter anledningen til å ønske samtlige lesere en riktig god og fredelig julehøytid og alt godt i 2019.

*Per Anders Volden
Styreleder Sf*

Reisebrev fra Albi

Kjære reisevenner, bilder & minner fra høstens busstur til Albi

27.sept. dro 49 reiseglade seniorer fra "hele" vårt langstrakte land ned til vinbyen Bordeaux. Anita og Rigmor var med som reiseleder og vert og vår kjære sjåfør Vizente tok som alltid imot oss på flyplassen. Dette var den 20ende høst-turen med buss til Albi. Turen har aldri vært lik og det er flere som har vært med 10-12 ganger og som tar venner og kjente med seg. Vi blir som en storfamilie på tur og før turen er omme så er det flere som allerede har meldt seg på til neste høst. Nye som gamle gjester glir lett inn i gjengen og gjør turen minnerik. Opplevelsene stod i kø. Vi var på bysightseeing i Bordeaux og på vinsmaking på en eksklusiv vinbodega og smakte på vin til 93€ flasken. (Men, mange synes "pilgrims-vinen" vi fikk når vi ankom Bodegas Irache var like god.) Når vi snakker om vin så ble vi mektig imponert over Bodegas Marques de Riscal i Rioja med det fantastiske luksushotellet bygd delvis i titan. I vakre San Sebastian og i Logroño nøt vi nydelige pintxos ("tapas på pinne"). I Pamplona hadde vi en meget dyktig og humoristisk guide som fortalte om okse-løpene. I Lerma bodde vi på den kjente paradoren til hertugen av Lerma og i Aranjuez hadde Solgruppen leid hele hotellet så der hadde vi piknik med vin med ost og lokal spekemat før vi så på de flotte kongelige hagene med et hav av ender. For de aller fleste var et av høydepunktene besøket i bindingsverkbyen Covarrubias der Prinsesse Kristina av Tønsberg ligger begravd. Borgermesteren var med på lunsj sammen med oss og viste oss rundt i St.Olavskapellet etterpå. Vi var også i Stiftskirken i Covarrubias og la blomster på prinsessens sarkofage. En uforglemmelig tur med et trivelig og innholdsrikt opphold i Albi med nye og gamle venner. Hilsen Solgruppen, Anita.

Busstur fra Nice til Albi. "Langs kyst og fjell ved Middelhavet"

Med fly fra Norge til Nice og busstur til Albi. Fly hjem. Vi gjentar den tradisjonelle høstturen til Albi og tar dere med på en 8 dagers opplevelsersrik busstur langs Den Franske Riviera, Provence, Camargue nasjonalpark - salt, hvite hester og flamingoer, Andorra i Pyreneene, Det hellige fjellet Montserrat - her skal vi bo i et kloster og høre fantastisk korsang, Costa Brava kysten - strand og Salvador Dalí. Anita har som alltid lagt opp til over-raskelser underveis. Korte kjøreetapper. Vi skal ha by-vandring, vinsmaking, historie og kulinariske høydepunkter. Kjøre i flott og variert natur, besøke landsbyer og kjente byer. Vi flyr fra Trondheim, Bergen eller Oslo direkte til Nice 28.09.19. Når man kommer til Albi kan man selv velge hvor lenge man ønsker å være.

Man kan bo på hotell eller i leiligheter. Se beskrivelse i vår nye katalog. Fra Alicante går det direktefly til de fleste norske byer. I Albi har vi masse aktiviteter: trim, quiz, boccia, gå og sykkelture, 6-er klubben, sosialt samvær. Variert aktivitets og utfluktsprogram. Inkludert i turen er en Albifest på Bok-Cafen med dans. Vi har også inkludert en heldagstur til Alcoy med fokus på det "skandinaviske sykehuset" under den spanske borgerkrigen. Spennende lunsj i ei grotte. I over 20 år har vi laget en ny variant av denne høstturen og den blir raskt fullbooket, så først til mølla - først malt!

Reiseglede, trivsel, trygghet og fellesskap!
Se dag for dagprogram i vår nye katalog.
www.solgruppen.no Tlf. 73 53 50 12

MEDLEMSFORDELER

CityMaid Hjemmeservice AS.

Forsvarets seniorforbund har inngått en rammeavtale med CityMaid Hjemmeservice som foretrukket leverandør av renhold til våre medlemmer i Sør Norge.

Ta direkte kontakt med CityMaid Hjemmeservice:
Oslo, Akershus, Østfold, Drammen: Tlf 48 31 58 60
Bergen m/omegn: Tlf 48 31 58 62
Stavanger m/omegn: Tlf 48 31 58 63
Trondheim m/omegn: Tlf 48 31 58 64
Ved bestilling oppgi kode FSF2018

Dag Aasbø Travel er et familiedrevet reiseselskap som har spesialisert seg på foreningsturer og andre gruppereiser fra hele Norge til Europa.
Les mer på www.dagaasbo.no eller ta kontakt på tlf. nr. 37 15 70 31.
Alternativt ta kontakt på e-mail til post@dagaasbo.no.

MORE THAN 170 ISO 14001 CERTIFIED HOTELS

Nordic Choice Hotels

Nordic Choice Commercial Services AS (NCCS) og Forsvarets seniorforbund har inngått en avtale hvor NCCS er valgt som hovedsamarbeidspartner for hotelltjenester.

Rabattsatser på 10% og 12% på hotellets ordinære prisnivå på ca 200 hoteller i Norge, Sverige, Danmark og Baltikum.
Reservasjon via www.choice.no eller tlf. nr. 22 33 42 00.

Abonnement på tidsskriftet Kapital

Forsvarets seniorforbunds medlemmer tilbys 1 eller 2 års abonnement på bladet Kapital med 50% avslag i forhold til regulær pris.

Bestilling via e-mail til abo@kapital.no eller tlf. nr. 23 33 91 50

Bruk dine medlemsfordeler!

Aksess & Daylight as.

Firmaet tilbyr profileringsartikler mm.
Se info på www.adprofil.no eller ta kontakt på tlf. 64 98 05 10

Montér. Leverandør av byggevarer mm.

Rabatter for Forsvarets seniorforbunds medlemmer. FSFs medlemmer som kan dokumentere medlemskap, gis rabatt når de handler i Montér sine butikker. Rabatten er forskjellig fra varegruppe til varegruppe og gjelder kun ved kontant salg. Ved større innkjøp oppnås spesialpris etter avtale med butikksjefen i hvert enkelt tilfelle. Oppgi kundenummer 103001084.

DekkTeam

Rabatter for FSF medlemmer på dekk, felger, kjettinger, batterier og dekkhotel.
Flere detaljer og priser, se Medlemsfordeler på FSF hjemmeside.
For mer info om DekkTeam, avdelinger og utsalgssteder se: www.dekkteam.no, eller ring 80033558

Solgruppen

Reisearrangør Solgruppen har over 22 års erfaring. Reiseglede – trygghet - trivsel og fellesskap.
Nå får du 5% rabatt på ordinær pris når du er medlem i FSF. Rabatten kan ikke kombineres med andre rabatter.
Les mer på www.solgruppen.no eller ring 73 53 50 12

Mekonomen

Det gis 30 % rabatt på veiledende priser i våre butikker. Medlemmet må oppgi kontonummer 405710 eller Forsvarets seniorforbund. På forespørsel må medlemskort forevises.

Kontoen kan brukes i alle butikker i Norge. Kun kontant oppgjør/kontantkort. Kreditkort kan ikke benyttes.

Du kan også lese mer om dine medlemsfordeler på vår hjemmeside; www.forsvarets seniorforbund.no

FORSVARETS SENIORFORBUND

er forsvareren og møteplassen for deg som senior fra Forsvaret og forsvarsinteresserte seniorer.

DETTE ER VI:

Forsvarets seniorforbund (FSF) er en uavhengig medlemsorganisasjon for alle med tilknytning til Forsvaret. Vi er en rådgiver på pensjon for Forsvarssjefen.

Som samfunnsaktør forsvarer vi eldres interesser generelt og våre medlemmers pensjonsrettigheter spesielt. Vi samarbeider tett med Statens Pensjonskasse.

Som seniororganisasjon kan vi bedre enn noen koble kunnskap om Forsvaret, innsikt i forsvarspersonells situasjon og kjennskap til statspensjon.

- Vi har medlemmer fra hele forsvarssektoren, med både sivile og militære seniorer.
- Vi har lokale avdelinger rundt om i landet, med sosiale møter og faglig informasjon.

DETTE VIL VI:

FSF vil fremme medlemmens kår og påvirke statens seniorpolitikk

Vi aksepterer ikke at seniorer fratras opparbeidede pensjonsrettigheter, og kjemper for en forutsigbar pensjon og en verdig alderdom.

Vi ønsker flere seniorer inn i styrende organer for å redusere et demokratisk underskudd, og påvirke myndighetene på vegne av medlemmene.

Vi vil oppheve aldersgrensene i arbeidslivet for å unngå at noen tvinges ut i pensjonisttilværelse, og forhindre at pensjonens realverdi svekkes.

DETTE GJØR VI SENTRALT:

Sentralt er FSF en forsvarer av medlemmenes rettigheter

FSF forsvarer medlemmenes rettigheter bl.a. gjennom drøftinger med myndighetene. FSF påvirker seniorers interesser bl.a. gjennom statsbudsjettet og trygdeoppgjøret. FSF deltar i politiske debatter og prosesser sentralt og lokalt, inkl. deltakelse i eldreråd.

- Vi samarbeider nært med Statens Pensjonskasse (SPK).
- Vi deltar med orienteringer på Forsvarets seniorkurs.

DETTE GJØR VI LOKALT:

Lokalt er FSF en møteplass for samvær i avdelingene

FSF samler forsvarsseniorene og gamle kolleger til sosialt fellesskap i lokalavdelingene. FSF arrangerer en rekke aktiviteter lokalt, inkl. foredrag og reiser i inn- og utland.

FSF oppdaterer medlemmene på forsvar og pensjon, og formidler kontakt for rådgiving

- Vi tilbyr sosial aktivitet og faglig støtte til medlemmene.
- Vi arbeider for å styrke Forsvarets stilling i samfunnet.

DETTE FÅR DU:

Du skal bli medlem fordi det lønner seg!

Du blir del av den største seniororganisasjon i staten – og bidrar til felles styrke.

Du blir medlem av en lokal avdeling – og tar del i fellesskapet og sosialt samvær.

Du nyter godt av vår påvirkning av myndighetene og forsvar av dine rettigheter.

Du nyter godt av våre kontakter, og oppdatert informasjon om pensjonsspørsmål.

Du nyter godt av vår ekspertise, og kan få individuell veiledning i pensjon og arv.

Du får vårt medlemsblad fire ganger i året – og -fordeler fra flere leverandører.

- Du kan utnytte vår ekspertise og fra Statens Pensjonskasse.
- Du kan opprettholde kontakt med kolleger, og få et nettverk.

FSF – Agder

Leder Erik Tommy Saga
Hamresandveien 116
4656 Hamresanden
38046249/48112920
agder@fsforb.no

FSF - Andøy

Leder Hilgunn Kristiansen
Haugnesveien 24
8480 Andenes
970 43 249
andoey@fsforb.no

FSF - Bergen

Leder Lars Terje Sætre
Vatnaneset 23
5174 Mathopen
55500104 / 91184348
bergen@fsforb.no

FSF - Bjerkvik

Leder Jan Lundli
Vassdalsveien 425
8530 Bjerkvik
41273564
bjerkvik@fsforb.no

FSF - Bodø

Leder Jarl Christen Christensen
Fredensborgveien 85 A
8003 Bodø
99025713
bodoe@fsforb.no

FSF – Drammen

Leder Eirik Davidsen
Krystallveien 31
3478 Nærnes
93016971
drammen@fsforb.no

FSF - Elverum

Leder Hans Harviken
Blåberveien 31
2409 Elverum
917 38 695
elverum@fsforb.no

FSF - Fauske

Leder Lars Andreassen
Aspveien 12
8209 Fauske
90650645
fauske@fsforb.no

FSF - Fredrikstad

Leder Jan Henning von
Hafenbrädl
Lundegårdsvei 53 A
1710 Sarpsborg
69703707 / 91748705
fredrikstad@fsforb.no

FSF - Gardermoen

Leder Jan Bye Iversen
Nordbysvingen 1
2069 Jessheim
92448993
gardermoen@fsforb.no

FSF - Halden/Sarpsborg

Leder Bjørnar Nyborg
Balders vei 20
1751 Halden
47615020
haldensarpsborg@fsforb.no

FSF - Hamar

Leder Helge Ringdal
Kobbervien 15
2322 Ridabu
906 56 820
hamar@fsforb.no

FSF - Harstad

Leder Bjørn Harald Rydeng
Plassenveien 32 A
9409 Harstad
95243523
harstad@fsforb.no

FSF - Haslemoen

Leder Jan Tore Olsrud
Gistivegen 360
2436 Våler i Solør
99222014
haslemoen@fsforb.no

FSF - Horten

Leder Magne Astor Jenssen
Parkv 9
3186 Horten
33073075 / 92232158
horten@fsforb.no

FSF - Indre Troms

Leder Øystein Figenschau
Bakkeveien 26
9360 Bardu
77181486 / 95036259
indretroms@fsforb.no

FSF - Ingeniørvåpnet

Leder Einar Roald Lauritsen
Teglverksvn 8
3517 Hønefoss
41456708
ingenioervaapnet@fsforb.no

FSF - Kjeller

Leder Arne K Karlsen
Frydenlundsgate 7 A
2010 Strømmen
63818685 / 97545949
kjeller@fsforb.no

FSF - Kongsberg

Leder Stein Øseth
Sverre Stordahlsvei 7
3613 Kongsberg
95165271
kongsberg@fsforb.no

FSF - Kongsvinger

Leder Kåre Lødding
Multeveien 1
2209 Kongsvinger
40034634
kongsvinger@fsforb.no

FSF - Levanger/Verdal

Leder Einar M Aasen
Leirabekkevegen 3
7604 Levanger
74081896 / 90741852
levangerverdal@fsforb.no

FSF - Lillehammer

Leder Asle J Kjelsberg
Alf Lundebyes veg 5
2614 Lillehammer
917 87 297
lillehammer@fsforb.no

FSF - Midt-Troms

Leder Per-Ivar Klingenberg
Utsikten 2
9325 Bardufoss
41314221
midtroms@fsforb.no

FSF - Mosjøen

Leder Ragnar Olsen
Mathias Brunsgt 20 C
8657 Mosjøen
90672064
mosjoen@fsforb.no

FSF - Oslo

Leder Thor Lysenstøen
Risløkkveien 42
0583 Oslo
99092481
oslo@fsforb.no

FSF - Porsanger

Leder Jan T Næss
Bakkelyveien 30
9700 Lakselv
91872096
porsanger@fsforb.no

FSF - Ringerike/Hole

Leder Einar Roald Lauritsen
Daniel Hansensvei 17
3531 Krokkleiva
32159389 / 90151833
ringerikehole@fsforb.no

FSF - Interimstyret Rogaland

Leder Steinar Hojem
Tastadvollen 2
4027 Stavanger
920 14 678
steinarhojem@gmail.com

FSF - Rygge

Leder Nils Tangeland
Parkveien 22
1580 Rygge
69261688 / 97136284
rygge@fsforb.no

FSF - Stavern

Leder Hans Sigurd Iversen
Gunnar R Andersens gt. 133
3259 Stavern
92827926
stavern@fsforb.no

FSF - Steinkjer

Leder Arnulf Vengstad
Figgatoppen 5
7712 Steinkjer
91896745
steinkjer@fsforb.no

FSF - Trondheim

Leder Gudmund Beitland
Julianus Holmsveg 22
7041 Trondheim
73976610 / 90112468
trondheim@fsforb.no

FSF - Vesterålen

Leder Per-Erik Eriksen
Vesterålgate 98
8400 Sortland
76122055 / 47014090
vesteraalen@fsforb.no

FSF - Vestoppland

Leder Gunnar Andreas Hauglien
Vestbyveien 25
2830 Raufoss
90056478
vestoppland@fsforb.no

FSF - Voss

Leder Ole Johan Sanden
Høydalane 17
5705 Voss
47813719
voss@fsforb.no

FSF - Værnes

Leder Ole Myrbekk
Værnesgata 15
7503 Stjørdal
90098914
vaernes@fsforb.no

FSF - Ørland

Leder Trond Amundsven
Vardeveien 12
7140 Opphaug
96234841
oerland@fsforb.no

FSF - Øst Finnmark

Leder Sigfred K Kalvik
Parkveien 10
9800 Vadsø
97643801
oestfinnmark@fsforb.no

FSF - Øvre Romerike

Leder Harald Olav Blakseth
Homlenveien 36
2072 Dal
63952535 / 41699745
oeverromerike@fsforb.no

Oppdatert pr. 20.11.2018

Bli medlem i Forsvarets seniorforbund

INNMELDINGSBLANKETT

Medlem

Etternavn _____ Fornavn _____ Født _____ Mobil _____

E-post _____

Adresse _____ Post nr _____ Sted _____

Ønsket lokalavdeling _____

Signatur* _____

Vi anbefaler at samboer/ektefelle også søker medlemskap.

Etternavn _____ Fornavn _____ Født _____ Mobil _____

E-post _____

Signatur* _____

* Ved min/vår signatur bekrefter jeg/vi at opplysningene er riktige. Jeg/vi samtykker til at de registreres i Forsvarets seniorforbunds medlemsregister. (Se vår hjemmeside for Personvernerklæring.)

Vervet av _____

Som medlem er du tilsluttet forbundets sentralt med lokal tilhørighet i en avdeling.

Hva koster medlemskapet?

200 kroner per år

+ lokal kontingent

Du kan melde deg inn via www.fsforb.no/(bli medlem)

Vi

**ER STØRST I STATEN
ER TETT PÅ FORSVARET
OG KAN PENSJON**

**Les mer om oss på websiden: www.fsforb.no, og møt oss på facebook:
www.facebook.com/forsvarets-seniorforbund/**